

2026-09-08 Nr. NV-2374

VYRIAUSYBĖS IŠVADA TAP-26-1062 TAIS-26-11239(2)	DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1438“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2026-07-31	<i>Finansų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-09-08	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP (II dalis) ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narė Gintarė Skaistė siūlo gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamoms pajamoms priskirti 3 praėjusių kalendorinių metų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio neviršijančią pašalpą, kurias darbdavys išmoka darbuotojui, gimus šio darbuotojo vaikui ar įsivaikinus, dalį.

Šiuo metu pašalpos, skiriamos darbuotojui jo vaiko gimimo (įvaikinimo) atveju yra apmokestinamos Gyventojų pajamų mokesčio tarifu.

Įstatymo projekto Aiškinamajame rašte nurodoma, kad projekto rengimą paskatino dabartinė demografinė situacija Lietuvoje, kai fiksuojamas gimstamumo mažėjimas ir išryškėja poreikis kurti palankias sąlygas šeimoms bei vaikų auginimui. Siekiama didinti šeimų finansinį saugumą ir skatinti atsakingą tėvystę, suteikiant realią paramą gimimo metu. Šiuo metu darbdavių mokamos pašalpos gimimo atvejais vis dar apmokestinamos, nors jos socialiniu ir demografiniu požiūriu atlieka svarbią funkciją - tiesioginę paramą šeimai, padedančią pasirūpinti naujagimiu ir mažinti finansinę naštą šeimai. Projekto tikslas - sukurti teisinį pagrindą, kad gimimo atveju skiriamos pašalpos būtų neapmokestinamos. Tai leis ne tik užtikrinti teisinį nuoseklumą, bet ir tiesiogiai prisidės prie šeimų gerovės, skatinti gimstamumą bei kurti palankesnes sąlygas vaikų auginimui. Projektas orientuotas į šeimas ir jų gerovę, suteikiant joms papildomą finansinę paramą, kuri padės mažinti išlaidų naštą pirmųjų gyvenimo mėnesių metu. Priėmus įstatymo pataisas galima bus tikėtis didesnės finansinės paramos šeimoms, teisinio reguliavimo nuoseklumo užtikrinimo tarp gimimo ir mirties pašalpų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Finansų ministerija siūlo pritarti Seimo narės Gintarės Skaistės parengto projekto siekiui skatinti gimstamumą bei kurti palankesnes sąlygas vaikų auginimui, tačiau nepritarti Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms dėl šių priežasčių:

– preliminarium vertinimu, Įstatymo projektu siūlomas pašalpų, kurias darbdavys išmoka darbuotojui, gimus jo vaikui ar įsivaikinus, dalies, neviršijančios 3 praėjusių kalendorinių metų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio, neapmokestinimas, priklausomai nuo to, ar išmoką gauna vienas ar abu tėvai, sumažintų valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio nuo 3,8 iki 7,6 mln. eurų per metus. Atsižvelgiant į fiskalinės drausmės ir grynųjų išlaidų augimo ribos reikalavimus ir į tai, kad dėl susiklosčiusių geopolitinių aplinkybių prioritetas skiriamas krašto gynybai stiprinti, gynybos reikmėms finansuoti, biudžeto pajamų mažinimas šiuo metu nebūtų suderinamas su prioritetinių funkcijų finansavimo galimybėmis;

– galiojantis teisinis reguliavimas jau dabar numato tiek finansines, tiek mokesťines paramos priemones asmenims, susilaukusiems vaikų. Pagal Išmokų vaikams įstatymą, šeimoms skiriamos įvairios socialinės išmokos, be kita ko, vienkartinė išmoka vaikui gimus ir išmoka vaikui, taip valstybei finansiškai prisidedant prie vaiko išlaikymo išlaidų. Be to, vadovaujantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktu, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos įstatymų nustatyta tvarka iš valstybės ar savivaldybių biudžetų mokamos pašalpos ir kitos socialinės išmokos, dėl ko minėtos vienkartinė išmoka vaikui gimus ir išmoka vaikui gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamos. Taip pat nuo 2027 m. sausio 1 d. Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme numatyta taikyti dar vieną į vaikus orientuotą mokesťinę priemonę – papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį su darbo santykiais susijusioms pajamoms ir papildomą mokesčio kreditą individualios veiklos pajamoms.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS ☒ TM ☒ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☒ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM ☐ LSA ☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinės organizacijos ☐ Kita
Projektas suderintas su Teisingumo ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Klausimą aptarus 2026 m. rugsėjo 8 d. tarpinstituciniame pasitarime nuspręsta jį teikti Vyriausybės posėdžiui.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Saulius Gaigalas
	Ekonomikos politikos grupė